

A duális képzés lehetősége az erdészeti szakképzésben

A szakképzés átalakításának az utóbbi években kiemelt eleme a duális képzés megvalósítása. Ennek lényege, hogy a tanulók elméleti szakmai képzése iskolarendszerben a szakképző intézményeknél történik, a gyakorlati képzést pedig a vállalatok, cégek az elméleti képzéssel párhuzamosan végzik.

A duális képzés kialakításának Németországban komoly hagyományai vannak. Nálunk ennek megvalósítása közel sem jelent egyszerű megoldást. Jogszabályi háttere úgy tűnik megvan, de kialakítása során még számos nehézséggel kell szembenézni.

A tanuló szempontjából a duális képzés előnyei, hogy a diákok a képzés alatt a vállalat által nyújtott technológiával ismerkedhetnek meg, a legjobb szakemberektől tanulhatják a jövőbeli szakmájuk alapjait és fortélyait. Hátránya azonban, hogy kevés olyan gazdálkodó szervezet van, amely egy adott szakma teljes képzési spektrumát képes ellátni.

A vállalat számára azért kifizetődő ez a képzésforma, mert viszonylag hamar képes az elhivatott diákok bevonására, ugyanis az iskolából való kilépés és a munkapiacra történő belépés összehasonlítható.

A duális képzésnek azonban megvannak a maga hátulütői is. A vállalat szempontjából eredménycsökkenés várható, ugyanis a tanulók kiemelt figyelmet igényelnek a gyakorlati oktatás során, ami miatt az oktatást végző szakemberek nem tudnak megfelelőképp részt venni a termelésben.

Kockázatot jelent a vállalat számára, hogy a képzésből adódó költségek teljes egészében a ránehezednek. A duális képzés árnyoldala továbbá, hogy több szakember szerint a tanulás képességét veszik el a gyerekektől. Kiderült, hogy sok esetben gyenge képességű diákokkal szembesülnek, akik számára az alapvető ismeretek, mint például az írás, olvasás és számolás is nehézséget okoznak. Hátráltató tényező, hogy a megrendelő nem minden esetben nézi el, ha diákok is dolgoznak a mérnökök mellett.

A duális képzés alapvetően ipari területen vezethető be, de a hazai szak-

képzésben felmerült az agrárterületen is ennek megvalósítása.

Duális képzés az erdészeti szakképzés területén

A továbbiakban csupán szakmai szempontból tekintjük át, milyen előnyei, hátrányai és buktatói lehetnek az erdészeti szakképzés területén a duális képzésnek.

Az agrárcégek és különösen az erdőgazdaságok működése lényegesen eltérő az ipari vállalatokhoz képest. Az erdőgazdálkodásra jellemző a szezonális tevékenység, a regionális elhelyezkedés (hegyvidék, dombvidék, alföld, ártér) a nagy területen való szerteágazó munkavégzés, élő anyaggal való több évtizedes törődés, a területi széttagoltság, az erdészeti munkák jelentős térbeli távolsága, a szakemberek napi szinten történő jelentős helyváltoztatása, az erdőterületen sokszor egyedül, önállóan végzett munka.

A duális képzés kapcsán az erdőgazdaságoknak ilyen körülmények között kellene biztosítani a tanulók teljes gyakorlati oktatását, az ehhez szükséges eszközök és szakemberek biztosítását és mindezek költségeit. Aki ismeri az erdészeti munkát, el tudja képzelni, mit jelentene számukra, ha napi rendszerességgel 25–30 tanuló képzését kellene ellátni a napi feladatok mellett.

További gondot jelent, hogy például egy síkvidéki erdőgazdaságnál ho-

gyan tanulhat a hegyvidéki erdőgazdálkodásról.

Mindezek mellett a duális képzés, az erdőgazdaságok és az iskolák több évtizedes együttműködésével gyakorlatilag működik. Mindkét fél annyit tesz ebbe az együttműködésbe, amennyi nem rontja az eredményességet, sőt a tanulók szezonális erdészeti munkája ezt még segíti is.

Az erdőgazdaság biztosítja a gyakorlóléteget, a szakmai segítséget. Az iskola biztosítja a tanári felügyeletet, a gyakorlati eszközöket, az ismeretek módszeres átadását, a gyakorlati képzés szakmai, pedagógiai oldalát. A tanulmányutak pedig a különböző régiók erdőgazdálkodásának megismerését segítik.

Ennek a több évtizedes fennálló együttműködésnek a jelentős felborítása nem kecsegtet eredménnyel. Inkább ennek a feltételrendszerét kellene erősíteni.

Amennyiben az erdőgazdaságokra az elvárhatónál nagyobb teher nehezedik, amely már a mindennapi munkáját befolyásolja, már nem együttműködési szándékkal, hanem kényszerből fogja tenni amit tesz és ebben nem lesz köszönet. Adminisztratív és gazdasági megfontolásokból nem lehet az erdőgazdaság vállára tenni a teljes gyakorlati oktatást, mert alapvetően nem erre a feladatra predesztinált. Az iskolától elvenni a szakmai oktatást pedig felér egy intézmény megszüntetésével.

Az agrárszakmák, ezen belül az erdészeti szakképesítések is eszközigényes, drága képzések. Még egy erdőgazdaságtól se várható el, hogy duális partnerként több tízmilliót eszközöket oktatási céllal szerezzen be, vagy termelőeszközökön oktasson. Sok esetben nem is rendelkezik ezekkel a gépekkel, eszközökkel, mert vállalkozókkal dolgoztat.

Ezért is lenne észszerű annak megfontolása, hogy az agrár szakképzésben létrejött öt Agrár Szakképzési Centrum területalapú szerveződése hogyan foglaljon magába egy-egy agrárszakmát országosan felölelő szakmai alapon létrehozott Képzési Központot. A kilenc agrárszakma tekintetében ez nem is tűnik kivitelezhetetlennek.

Erdészeti szakképzés esetében ez egy Erdészeti Képző Központ létesítését jelenti, felszerelve a szakmára jellemző legmodernebb technikával elsődlegesen a gyakorlati ismeretek elsajátítására. A két duális partner, az iskola és az erdőgazdaság között ez jelentené a gyakorlati képzés csúcását, amiből országosan elég egyet létrehozni. Ennek részleteit korábbi írásomban már érintettem.

A központi költségből létrejött Erdészeti Képző Központ a csúcstechnika gyakorlati megismertetésével, biztosításával nem támasztana a duális partnerekre indokolatlanul nagy terhet. Sőt ebből mindkét fél profitálhatna. Az is-

kolók a legmodernebb technikát tudják tanulóikkal megismertetni, az erdőgazdaságok pedig képzett gépkezelőkhöz jutnak a területükön alkalmazott gépek működtetésére.

Az erdőgazdaságokra elsősorban a tantárgyi gyakorlatok helyszíneinek biztosításában, napos szolgálat fogadásában, tanulmányutak lebonyolításában, összefüggő évközi és a nyári gyakorlatok biztosításában lehet számítani.

Ezek a feladatok alapvetően kiegészítik a gyakorlati oktatást, de nem veszik át az intézményektől a tanterv előírása szerinti gyakorlati képzést. Véleményem szerint ez már komoly együttműködés, alkalmas a duális kép-

zésnek az erdőgazdálkodás területén elvárható követelményeinek megfogalmazására.

Ez az együttműködés hosszú távon képes biztosítani, hogy kellő felkészültségű középfokú szakemberek álljanak az erdőgazdálkodás rendelkezésére.

Felmerült, hogy a duális képzés kapcsán nemcsak a gyakorlati képzés, hanem az elméleti oktatás is a cégek feladatává válna. Belegondolva ez azonnal az iskolák tantestületeinek bomlását eredményezné. Aki tehetné, keresné a biztonságot valahol másutt. Aztán amikor bebizonyosodik, hogy hibás volt az elképzelés, nincs visszaút, mert nem lehet egyik napról a másikra újra építeni egy iskola szakmai testületét.

Nagyon fontos tehát, hogy az erdőgazdaság, de nyugodtan mondhatom, az egész agrárágazat vonatkozásában átgondolt, megalapozott, minden résztvevő számára elfogadható szakmai megoldás szülessen, elkerülve a pusztán fiskális szempontok szerinti döntéseket.

Meggyőződésem, és több évtizedes tapasztalatom, hogy az erdőgazdaságok minden észszerű segítséget megadnak azoknak az iskoláknak, amelyekről várják a szakember-utánpótlást. Ezt a segítőkészséget kell ötvözni a duális képzés szakmai elgondolásaival a valóban gyümölcsöző megoldás érdekében.

Dr. Rónai Ferenc

Képek: **Magyar Mezőgazdaság**

Új, modern traktorok az agrárszakképzés szolgálatában

November 3-án három új oktató traktorral gazdagodott a Középmagyarországi Agrárszakképzési Centrum. A Középmagyarországi Agrárszakképzési Centrum három iskolájába – a váci Tánacsics Mihály Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumba, a piliscsabai Dr. Szepesi László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumba, illetve az örkényi Pálóczi Horváth István Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumba – kerültek az oktató járművek, amelyeket egy pályázat keretein belül nyertek el az iskolák az Agrárminisztérium jóvoltából.

A projekt jelentősen segíti az agrárszakmák digitalizációját, a precíziós gazdálkodás elsajátítását, így diákjainknak napra-

kész tudást adhatunk a tanulmányaik során. A gyerekek tanulmányaikat iskoláinkban elvégezve már magabiztosan, jogosítvánnyal és szakmai bizonyítvánnyal a kezükben vállalhatnak munkát vagy alapíthatnak vállalkozást.

A projekt konzorciumvezetője a Déli Agrárszakképzési Centrum, akikkel nemcsak a pályázat keretében, hanem egyéb szakmai területeken is jó az együttműködés.

A traktorok „kicsomagoló eseményén” az érintett iskolák tanulói, oktatói és vezetősége vettek részt, valamint az örkényi Középmagyarországi ASzC Pálóczi Horváth István Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium eseményén Bagdán Boglárka agrárszakképzésért felelős helyettes államtitkár, valamint Soós Beatrix, az Agrárszakképzési Főosztály főosztályvezetője képviselte az Agrárminisztériumot.

Az oktató járművek T kategóriás jogosítvány megszerzéséhez segítik az alábbi szakmákban tanulókat. Az említett jogosítványt iskoláinkban ingyenesen szerezhetik meg a tanulók, mezőgazdasági technikus, mezőgazdasági gépész, mezőgazdasági gépésztechnikus, gazda, erdőművelő-fakitermelő, erdésztechnikus képzéseken.

A projekt segíti a Középmagyarországi Agrárszakképzési Centrum stratégiai irányelveit, többek között a munkaerőpiaci elvárásoknak megfelelő, korszerű szakképzés biztosítását.

Forrás: **Középmagyarországi Agrárszakképzési Centrum**